



РЕЦЕНЗИЯ

върху дисертационен труд за получаване на образователната и научна степен **“доктор”** по: област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.8 Икономика, научна специалност: Организация и управление на производството (по отрасли и подотрасли)

Автор на дисертационния труд: АНЕЛИЯ ГЕОРГИЕВА СТАВРЕВА, докторант към катедра „Мениджмънт и маркетинг“ при Аграрен университет, гр. Пловдив

Тема на дисертационния труд: „СТРАТЕГИЯ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КОНФЛИКТИТЕ В ЛОЗАРО-ВИНАРСКИТЕ ПРЕДПРИЯТИЯ ”

Рецензент: ПРОФ. Д-Р ВАЛЕНТИНА ЛЮБЕНОВА НИКОЛОВА-АЛЕКСИЕВА, Университет по хранителни технологии - Пловдив, област на висше образование: 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление: 3.8 Икономика, научна специалност: „Икономика и управление“, определена за член на научното жури със заповед РД 16 -520/ 22.04.2025 г. год. от Ректора на АУ.

1. Кратко представяне на кандидата.

Анелия Георгиева Ставрева е зачислена като редовен докторант към катедра „Мениджмънт и маркетинг“ на 04.01.2022 година със заповед на Ректора на АУ – РД-16-681/10.06.2021 г. Научен ръководител на докторанта е доц. д-р Теодор Радев. Като докторант Анелия Георгиева Ставрева е изпълнила всички изисквания, планирани в индивидуалния план за обучение. Тя е участвала с 3 доклада на национални и международни научни конференции, публикувала е изискуемият брой статии в научни списания с научно рецензиране. Съгласно представената „Справка за изпълнение на минималните национални изисквания по чл. 26, ал. 2 и 3 от ЗРАСРБ“, че Анелия Георгиева Ставрева има изискуемите точки за придобиване на образователна и научна степен „доктор“.

Следователно докторантката притежава отлична база за задълбочена научно-изследователска работа в сферата на стратегическото управление и добрите практики за повишаване на рентабилността и финансовото състояние на бизнеса в лозаро-винарския сектор.

2. Актуалност на проблема.

Темата за стратегическо управление на конфликтите в лозаро-винарските предприятия е изключително актуална в контекста на конкурентната среда и

структурните особености на сектора, който функционира в условията на ограничени ресурси и достъп до субсидии. Авторката аргументира необходимостта от проучване на конфликтогенните фактори, като подчертава значението им за организационната ефективност и конкурентоспособност.

Недостатъчните изследвания в областта на стратегическото развитие на българския лозаро-винарски сектор, стимулиране на иновативността и предприемачеството и разрешаване на конфликтите с цел подобряване на неговата ефективност и рентабилност и преустановяване на наблюдаваните негативни тенденции в развитието му, поражда необходимостта от научен труд с подобен фокус.

Именно поради горните причини твърдя, че темата на дисертацията е сполучливо избрана. Тя е *изключително актуална, много оригинална и има голяма практическа значимост.*

3. Цел, задачи, хипотези и методи на изследване.

Във въведението на дисертационния труд са формулирани основната цел и пет логически обвързани задачи за нейното постигане. Целта на дисертацията е *«да се идентифицират основните източници на конфликти и да се предложат инструменти за тяхното стратегическо управление»*. Коректно са формулирани изследователските задачи, сред които: разработване на аналитичен модел, диагностика на конфликтогенната среда и предлагане на стратегически решения.

Обект на изследване са лозаро-винарските предприятия в България, а предмет – конфликтогенните фактори, влияещи върху вътрешната организационна среда и процеси. И обектът и предметът на изследване са коректно формулирани.

Основната хипотеза е, *че конфликтите в предприятията са неизбежни и подлежат на ефективно стратегическо управление чрез идентифициране и контролиране на основните им източници.*

Използвани са разнообразни методи: системен анализ, ситуационен и диагностичен анализ, статистически методи, както и хи-квадрат тест и експертни оценки. Подходът е интердисциплинарен, с прилагане на концепции от управлението и социалната психология.

Методическият инструментариум е подходящо подбран, в съответствие с поставените цел и задачи.

И целта, и задачите са правилно формулирани, като предоставят достатъчно възможности за изводи и препоръки в изследването и заключението. Давам много висока оценка на използваната методология, както и по отношение на издигнатите хипотези и изпълнението на поставените задачи за постигане целта на дисертацията.

4. Онагледеност и представяне на получените резултати.

Дисертационният труд се състои от **въведение**, изложение в **три глави, заключение и използвана литература**. Дисертационният труд е в общ обем на **134 страници**. Анализът в дисертационното изследване е онагледен чрез **2 таблици и 45 фигури**. Фигурите добре илюстрират влиянието на различни фактори като мотивация, стил на ръководство, групова динамика, ресурси и комуникация върху конфликтите в организацията.

Въведението представя избрания изследователски проблем, обоснована е актуалността на темата, формулирани са коректно основната цел, задачите, авторовата теза. Прецизирани са обекта и предмета на изследването, направен е кратък преглед на състоянието на проблема в международни и национални теоретични източници, описан е изследователския инструментариум и информационните източници.

Прави много добро впечатление отличната ѝ запознатост с теорията за управленската психология, взаимовръзката между стратегическото управление и разрешаването на конфликти като управленски процес, и боравенето с широк понятиен апарат.

*Трите глави са равномерно балансирани и логически обвързани, всяка от които завършва с изводи и обобщения. Заключение*то на дисертационния труд обобщава изводите и констатациите за резултатите от проведеното изследване. Те дават основание да се установи, че основната цел и задачите са постигнати, а хипотезата е потвърдена.

Структурата на дисертационното изследване е логически построена и съответства на поставената цел и задачи. Трудът съдържа конкретни резултати и емпирични доказателства, които обективно отразяват реалните постижения на проведеното научно изследване.

*Представеният дисертационен труд е цялостно, завършено изследване по актуален и значим общественоекономически проблем. В хода на изследването са повдигнати и поставени на обсъждане най-значимите теоретични и практическ*и проблеми, свързани с управлението на конфликтите и стратегическото управление на рентабилността на винарските изби.

Заинтересовани страни от изследването могат да бъдат образователни и обучителни организации за целите на професионалната подготовка, бизнес организации с различен индустриален профил, организации от неправителствения сектор, органите на държавната и регионална власт.

Считам, че резултатите от дисертационното изследване са с висока степен на практическа приложимост, затова препоръчвам проектно-ориентирания подход за продължаващо развитие на темата.

5. Приноси на дисертационния труд.

Приносите могат да бъдат разделени на научни и научно-приложни. Приемам приносите като реални, достоверни и доказани в хода на дисертационното изследване.

Научни приноси

Обогатяване на знанията в областта на стратегическото управление, чрез разрешаване на конфликти и неговото приложение в контекста на засилена конкуренция и стремеж към устойчивото развитие, чрез изградена методическа рамка за анализ и оценка на източниците на конфликти в лозаро-винарските предприятия.

Научно-приложни приноси

- *Формулирана и обоснована е обективна методологическа рамка за анализ и оценка на източниците на конфликти в лозаро-винарските предприятия;*

- Анализирани са източниците на конфликти в лозаро-винарските предприятия в България;
- Предложена е стратегия за управление на конфликтите в лозаро-винарското предприятие, както и са отправени конкретни препоръки за ефективно управление на конфликтите в изследваните предприятия.

Приносните постижения считам за лично дело на докторантката. Изводите и предложенията в дисертационния труд представят Росица Ненова като **ерудирани изследовател с добра теоретична подготовка, с възможности за творчески обобщения и формулиране на решения за практиката.**

6. Критични бележки и въпроси.

- **Основно мнение:** качествена дисертация, отлично онагледена, ясно очертани приноси с потенциал за развитие.
- **Критични бележки:** нямам съществени критични бележки към дисертационното изследване.
- **Препоръка:** Предвид актуалността и значимостта на научното изследване, препоръчвам на докторанта в бъдеще да го доразвие в монографичен труд и да публикува резултатите в световните база данни Scopus и WoS.
- **Въпрос:** Според докторанта, липсата на силен лидер отразява ли се при разрешаването на конфликти, на ефективността на работа, на мотивацията и ангажираността на персонала в една организация?

7. Публикувани статии и цитирания.

Представени са общо **3 публикации на английски език**, посветени на дисертационния труд, в които Анелия Ставрева е единствен автор. Всички са отпечатани в престижни научни издания. Те са станали достояние на научната общност в и извън Аграрния Университет. Като обем и качество те съответстват на изискванията за получаване на ОНС „доктор“.

Приемам всички публикации като **пряко съотносими** към дисертационния труд. В тях са обобщени и публикувани съществени проблеми и резултати от изследванията в дисертационния труд.

Представеният автореферат отразява обективно структурата и съдържанието на дисертационния труд.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Въз основа на научените и приложените, от докторантката, различни методи на изследване, правилно изведените експерименти, направените обобщения и изводи считам, че представеният дисертационен труд отговаря на изискванията на ЗРАСРБ и Правилника на Аграрния университет за неговото приложение, което ми дава основание да го оценя **ПОЛОЖИТЕЛНО**.

Позволявам си да предложа на почитаемото Научно жури също да гласува положително и да присъди на АНЕЛИЯ ГЕОРГИЕВА СТАВРЕВА образователната и научна степен **„доктор“** по научната специалност: „Организация и управление на производството (по отрасли и подотрасли)“.

Валентина
Алексиева

Digitally signed by
Валентина Алексиева
Date: 2025.05.16 10:45:11
+03'00'

Дата: 10.05.25 г
гр. Пловдив

РЕЦЕНЗЕНТ:
(проф. д-р В. Николова- Алексиева)